

ΘΕΜΑ Β.

5^{ος} ΛΟΓΟΣ

- **συσχετισμός των κειμενικών δεικτών βάσει του ρόλου τους στο νοηματικό υπόστρωμα των κειμένων αναφοράς (ΘΕΜΑ Β2.)**

ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ - συσχετισμός

α) Γλωσσικές επιλογές και πειστικότητα λόγου – επίκληση στη λογική του δέκτη

- 1) Επίκληση στη λογική του δέκτη με επιχειρήματα και τεκμήρια
- 2) Αναφορική λειτουργία της γλώσσας
- 3) Ειδικό λεξιλόγιο
- 4) Υποτακτική σύνδεση προτάσεων
- 5) Παθητική σύνταξη
- 6) Ενεστώτας, μέλλοντας
- 7) Οριστική έγκλιση
- 8) γ' ρηματικό πρόσωπο

β) Γλωσσικές επιλογές – πειστικότητα λόγου – επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη

- 1) Περιγραφή. Αφήγηση. Χιούμορ. Ειρωνεία, ποιητική γλώσσα με σχήματα λόγου
- 2) Ποιητική λειτουργία γλώσσας
- 3) Προφορικότητα λόγου
- 4) Ευθύς λόγος
- 5) Ασύνδετο σχήμα, Παρατακτική σύνδεση
- 6) Υποτακτική, Προστακτική έγκλιση
- 7) α', β' ρηματικό πρόσωπο

γ) Γλωσσικές επιλογές – ευαισθητοποίηση του δέκτη – προβληματισμός

- 1) Επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη με μέσα πειθούς
- 2) Ποιητική λειτουργία γλώσσας
- 3) Προφορικότητα λόγου
- 4) Ευθύς λόγος
- 5) Ασύνδετο σχήμα
- 6) Παρατακτική σύνδεση
- 7) Υποτακτική, Προστακτική έγκλιση
- 8) α', β' ρηματικό πρόσωπο

δ) Γλωσσικές επιλογές – ενίσχυση ορθότητας λόγου

- 1) Επίκληση στη λογική του δέκτη με επιχειρήματα και τεκμήρια
- 2) Αναφορική λειτουργία της γλώσσας
- 3) Υποτακτική σύνδεση προτάσεων
- 4) Ειδικό λεξιλόγιο

- 5) Οριστική έγκλιση
- 6) γ' ρηματικό πρόσωπο

ε) Γλωσσικές επιλογές - υποκειμενική οπτική

- 1) Ποιητική λειτουργία γλώσσας
- 2) Επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη / επίκληση στο ήθος του πομπού / επίθεση στο ήθος του αντιπάλου
- 3) Προσωπικές εμπειρίες ή μαρτυρίες
- 4) Ενεργητική σύνταξη
- 5) Προφορικότητα λόγου
- 6) Ευθύς λόγος
- 7) υποτακτική - προστακτική έγκλιση
- 8) α' ρηματικό πρόσωπο

στ) Γλωσσικές επιλογές - αντικειμενική οπτική

- 1) Επίκληση στη λογική του δέκτη / στην αυθεντία
- 2) Αναφορική λειτουργία της γλώσσας
- 3) Παθητική σύνταξη
- 4) Πλάγιος λόγος
- 5) Υποτακτική σύνδεση προτάσεων
- 6) Οριστική έγκλιση
- 7) γ' ρηματικό πρόσωπο

ζ) Γλωσσικές επιλογές - αναφορική γλώσσα

- 1) Επίκληση στη λογική του δέκτη / στην αυθεντία
- 2) Παθητική σύνταξη
- 3) Υποτακτική σύνδεση
- 4) Πλάγιος λόγος
- 5) Επίσημο λεξιλόγιο
- 6) Προτάσεις κρίσεις
- 7) γ' ρηματικό πρόσωπο
- 8) Αντικειμενική οπτική
- 9) Ύφος ουδέτερο, τοπικό, σοβαρό, επίσημο

η) Γλωσσικές επιλογές - ποιητική γλώσσα

- 1) Επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη
- 2) Ενεργητική σύνταξη
- 3) Ασύνδετο σχήμα / παρατακτική σύνδεση
- 4) Ευθύς λόγος
- 5) Υποκειμενική οπτική
- 6) Ύφος οικείο - άμεσο
- 7) α', β' ρηματικό πρόσωπο

θ) Γλωσσικές επιλογές -πιθανότητα / βεβαιότητα θέσης συντάκτη

Η επιστημική τροπικότητα σχετίζεται με την γνώση του ομιλητή και συγκεκριμένα με τον βαθμό της βεβαιότητας σχετικά με την αλήθεια όσων εκφράζει.

Καλύπτει μια κλίμακα με διαβαθμίσεις της βεβαιότητας του ομιλητή για την αλήθεια αυτών που λέγονται, που περιλαμβάνει

► δυνατότητα, πιθανότητα και ρητά δηλωμένη βεβαιότητα.

ΘΕΜΑ Β.

6^{ος} ΛΟΓΟΣ

- **ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ Β**
- **Ερωτήσεις - εκφωνήσεις Ι.Ε.Π.**
- **100 υποδειγματικές ερωτήσεις και απαντήσεις με διερεύνηση της προθετικότητας - επικοινωνιακής αποτελεσματικότητας ΒΑΣΕΙ**
 - ✓ στοιχείων περιεχομένου και μορφής και
 - ✓ κειμενικών δεικτών που ενέχουν τα κείμενα αναφοράς και το λογοτεχνικό κείμενο
- Πολυτροπικό κείμενο

7^{ος} ΛΟΓΟΣ

- **μετασχηματισμός** των γλωσσικών και νοηματικών δομών (σημασιών) των κειμένων **με βάση τα μελετώμενα κείμενα**

8^{ος} ΛΟΓΟΣ

- **σύγκριση** κειμένων **ως προς τις δύο προηγούμενες διαστάσεις** με στόχο τον εντοπισμό ομοιοτήτων και διαφορών μεταξύ των κειμένων ως προς τη γλώσσα, το μέσο, τους σημειωτικούς τρόπους, το κειμενικό είδος, τις αναπαραστάσεις της πραγματικότητας, τον τρόπο προσέγγισης του **θέματος κ.λπ.**

ΑΠΟΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ Β

- ▶ **Κατηγορίες κειμένων (περιγραφικά, αφηγηματικά, κείμενα επιχειρηματολογίας, κείμενα εξήγησης, κείμενα οδηγίων)**
- ▶ **Επικοινωνιακή περίσταση (πλαίσιο, ρόλοι συνομιλούντων, τρόπος μετάδοσης του μηνύματος)**
- ▶ **Θεματικό κέντρο** κειμένου και βασική θέση συγγραφέα
- ▶ **Βασική θέση συγγραφέα** με τεκμηρίωση (με ανάπτυξη παραγράφου)
- ▶ **Κειμενικοί δείκτες ως προς την μορφή (επιγραμματικά)**
- ▶ **Κειμενικοί δείκτες ως προς το περιεχόμενο**
- ▶ **Σχολιασμός τίτλου** με τεκμηρίωση (αναφορά κλειδιών, τεκμηρίωση, παραπομπή σε χωρίο, παρουσίαση επικοινωνιακού αποτελέσματος-σκοπού-στόχου-πρόθεσης συντάκτη
- ▶ **Κειμενικοί δείκτες και τίτλος Γ**
- ▶ **Συσχετισμός τίτλου με το θεματικό κέντρο**
- ▶ **Συσχετισμός τίτλου και με θέση του συγγραφέα**
- ▶ **Αξιολόγηση επικοινωνιακής αποτελεσματικότητας τίτλου**

- ▶ **Γλωσσικές επιλογές και πειστικότητα λόγου** (επίκληση στη λογική του δέκτη)
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και πειστικότητα λόγου (**ευαισθητοποίηση, προβληματισμός- ενίσχυση ορθότητας λόγου**)
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **υποκειμενική οπτική**
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **αντικειμενική οπτική**
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **αναφορική γλώσσα**
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **ποιητική γλώσσα**
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **βεβαιότητα συντάκτη**(**επιστημική τροπικότητα ρημάτων**)
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **πιθανότητα θέσης συντάκτη**(**δεοντική τροπικότητα ρημάτων**)
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **ύφος**
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **περιγραφή** (**επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη**)
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **αφήγηση**
- ▶ Γλωσσικές επιλογές και **χιούμορ/ ειρωνεία** (**επίκληση στο συναίσθημα του δέκτη**)
- ▶ **Πειθώ παραγράφου** (τρόποι και μέσα πειθούς)
- ▶ **Μοντέλο επιχειρηματολογίας του Toulmin**)
- ▶ **Οργάνωση σκέψεων συντάκτη/τρόποι ανάπτυξης**
- ▶ **Συνοχή- λεκτική / εξωτερική /μορφική σύνδεση**
- ▶ **Συνοχή- λεκτική / εξωτερική /μορφική σύνδεση**
- ▶ **Εξασφάλιση συνοχής παραγράφου με διαρθρωτικές λέξεις** (μορφική - λεκτική σύνδεση)
- ▶ **Εξασφάλιση συνεκτικότητας παραγράφου** με εντοπισμό νοηματικής σχέσης- σύνδεσης νοημάτων
- ▶ **Γραμματειακό- διακειμενικό - κειμενικό είδος/ γνωρίσματα- τεκμηρίωση / παραπομπή σε χωρία** (αποδεικτικό- στοχαστικό- άρθρο- επιστημονικό άρθρο-επιφυλλίδα)
- ▶ **Συγκείμενο** (**χωροχρονικό πλαίσιο και ρόλος του**) **επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα**
- ▶ **Περικείμενο- επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα**
- ▶ **Πολυτροπικό κείμενο:** αποκωδικοποίηση σημειωτικών συστημάτων (**εικονιστικό – οπτικό μήνυμα και γλωσσικό – λεκτικό μήνυμα**).

Λεξικογραμματικές επιλογές (Μορφοσυντακτική δομή κειμένου)

- **Ονοματοποιημένος λόγος** (χρήση ονοματικών συνόλων) - **επικοινωνιακό αποτέλεσμα**
- **Μη ονοματοποιημένος λόγος** (**χρήση και ρηματικών συνόλων**) - **επικοινωνιακό αποτέλεσμα**
- **Μικροπερίοδος, Μακροπερίοδος λόγος**- **επικοινωνιακό αποτέλεσμα**
- **Παρατακτική, Υποτακτική σύνδεση, Ασύνδετο σχήμα**- **επικοινωνιακό αποτέλεσμα**
- **Αναφορικές προτάσεις** (**ονοματικές, επιρρηματικές**) –(προσδιοριστικές – προσθετικές)
- **Ευθύς, Πλάγιος λόγος**- **επικοινωνιακό αποτέλεσμα**
- **Προσωπική, Απρόσωπη σύνταξη**- **επικοινωνιακό αποτέλεσμα**

- **Ενεργητική παθητική σύνταξη**- επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- **Ενεργητική, Παθητική φωνή**- επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- **Ρηματικοί χρόνοι**- επικοινωνιακό αποτέλεσμα- επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- **Ρηματικές εγκλίσεις**- επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- **Τροπικότητα ρημάτων(επιστημική – δεοντική)**
- **Ρηματικά πρόσωπα /Α', Β', Γ' ενικό και πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο**- επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- **Σημεία στίξης(εισαγωγικά, ερωτηματικό, θαυμαστικό, αποσιωπητικά, παρενθέσεις,**
- **διπλή παύλα,...)**- Επικοινωνιακή αποτελεσματικότητα
- **Λειτουργία ερωτημάτων**- επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- **Σχήματα λόγου**- επικοινωνιακό αποτέλεσμα
- **ΠΟΛΥΤΡΟΠΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**

Ενδεικτικές ερωτήσεις - εκφωνήσεις Ι.Ε.Π

στο ΘΕΜΑ Β2.

- **Επικοινωνιακή περίσταση (πλαίσιο, ρόλοι συνομιλούντων, τρόπος μετάδοσης του μηνύματος)**
- **Θεματικό κέντρο** κειμένου και βασική θέση συγγραφέα
- **Βασική θέση συγγραφέα** με τεκμηρίωση (με ανάπτυξη παραγράφου)

α) Ενδεικτικές ερωτήσεις/δραστηριότητες σχετικές με την αξιοποίηση του πλαισίου των κειμένων (του συγκεκριμένου - του χώρου και του χρόνου - κοινωνικού, ιστορικού, πολιτιστικού δηλαδή του χωροχρονικού πλαισίου και της περίστασης επικοινωνίας (στόχοι & επιδιώξεις, κοινωνικές/πολιτισμικές νόρμες, ύφος, συμμετέχοντες, είδος λόγου, μέσα επικοινωνίας,, - με σκοπό την κατανόηση των λόγων και των ενεργειών των υποκειμένων (ατομικών και συλλογικών) που αναφέρονται στα κείμενα και των σχέσεων μεταξύ τους.

Ενδεικτικές ερωτήσεις / δραστηριότητες:

- ✓ Στο κείμενο... παρατίθενται οι απόψεις (λόγοι) των... Μπορείτε να αντιληφθείτε γιατί έχουν αυτήν την τοποθέτηση/άποψη; [κατανόηση λόγων ενεργειών υποκειμένων σε σχέση με το πλαίσιο των κειμένων] -. -Πώς εξηγείτε το τάδε φαινόμενο / κατάσταση / διαπίστωση;
- ✓ **Για ποιο σκοπό** νομίζετε ότι γράφτηκε το κείμενο και πώς συνδέεται με τη δεδομένη ιστορική συγκυρία ή την επικαιρότητα ή την κοινωνική κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο γράφων/η γράφουσα;
- ✓ **Πώς δικαιολογείτε τη συγκεκριμένη ενέργεια...** του συγγραφέα σε σχέση με τις καθιερωμένες/παγιωμένες αξίες της εποχής του;
- ✓ Λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες χωροχρονικές παραμέτρους που διέπουν το κείμενο, **πώς ερμηνεύετε την αντίδραση του ήρωα;**
- ✓ Λαμβάνοντας υπόψη τον τόπο (χρόνο, περίσταση...) όπου εκφωνήθηκε / δημοσι-